TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Nhiều chính sách kinh tế quan trọng có hiệu lực từ tháng 3/2026

22:03 27/02/2026

Từ tháng 3/2026, nhiều luật, nghị định, thông tư quan trọng liên quan đến lĩnh vực kinh tế có hiệu lực như quy hoạch, đầu tư, công nghệ, bất động sản, tài chính – ngân hàng, tác động trực tiếp đến môi trường kinh doanh và hoạt động của doanh nghiệp.

Hoàn thiện thể chế quy hoạch, tháo gỡ "điểm nghẽn" đầu tư

Được Quốc hội thông qua ngày 10/12/2025, Luật số 112/2025/QH15 - Luật Quy hoạch có hiệu lực từ ngày 1/3/2026 quy định hệ thống quy hoạch cấp quốc gia, vùng, tỉnh, đô thị và nông thôn, theo hướng đơn giản hóa thủ tục, tăng cường phân cấp, phân quyền và xử lý chồng chéo quy hoạch.

Luật cho phép quyết định đầu tư đối với dự án đặc biệt, cấp bách khác với quy hoạch hiện hành, sau đó thực hiện rà soát, điều chỉnh theo trình tự rút gọn nhằm tháo gỡ vướng mắc cho hoạt động đầu tư.

Quy trình lập quy hoạch được đổi mới theo hướng cho phép triển khai đồng thời các loại quy hoạch, thay vì tuần tự như trước; đồng thời cắt giảm thủ tục hành chính trong điều chỉnh quy hoạch.

Bên cạnh đó, Luật đẩy mạnh phân cấp trong phê duyệt, tổ chức thực hiện và quản lý quy hoạch; xử lý tình trạng "quy hoạch treo" khi quá 5 năm không triển khai kế hoạch sử dụng đất thì phải điều chỉnh hoặc hủy bỏ theo quy định pháp luật đất đai.

Luật Đầu tư 2025 có nhiều điểm mới thông thoáng hơn

Được Quốc hội thông qua ngày 11/12/2025, Luật Đầu tư 2025 có hiệu lực từ 1/3/2026 với nhiều điểm mới theo hướng thông thoáng, minh bạch hơn cho môi trường đầu tư kinh doanh.

Theo đó, Luật cắt giảm mạnh ngành, nghề đầu tư kinh doanh có điều kiện, thu hẹp tiền kiểm, chuyển nhiều lĩnh vực sang hậu kiểm. Nhà đầu tư nước ngoài

được thành lập doanh nghiệp trước khi có dự án, nếu đáp ứng điều kiện tiếp cận thị trường.

Luật cũng liệt kê cụ thể các dự án phải chấp thuận chủ trương đầu tư; đơn giản hóa thủ tục điều chỉnh dự án, bỏ yêu cầu điều chỉnh khi thay đổi tổng vốn từ 20% trở lên hoặc thay đổi công nghệ đã thẩm định.

Đồng thời, Luật mở rộng thủ tục đầu tư đặc biệt; cho phép điều chỉnh thời hạn hoạt động dự án trong quá trình triển khai; bãi bỏ thủ tục chấp thuận chủ trương đầu tư ra nước ngoài và mở rộng phạm vi chuyển nhượng dự án.

Thiết lập khung pháp lý cho trí tuệ nhân tạo

Được Quốc hội thông qua ngày 10/12/2025, Luật số 134/2025/QH15 - Luật Trí tuệ nhân tạo có hiệu lực từ ngày 1/3/2026, sẽ phân loại hệ thống trí tuệ nhân tạo theo ba mức độ rủi ro gồm cao, trung bình và thấp, làm cơ sở áp dụng cơ chế quản lý tương ứng.

Luật điều chỉnh toàn bộ vòng đời trí tuệ nhân tạo (AI), từ thiết kế, huấn luyện, kiểm thử đến cung cấp ra thị trường và ứng dụng trong hoạt động nghề nghiệp, thương mại, dịch vụ. AI phải lấy con người làm trung tâm, bảo đảm quyền con người, quyền riêng tư, an ninh quốc gia và tuân thủ pháp luật.

Luật nhấn mạnh, AI không thay thế thẩm quyền và trách nhiệm của con người. Người vận hành phải duy trì quyền kiểm soát, khả năng can thiệp vào mọi quyết định do AI tạo ra, bảo đảm an toàn hệ thống và an ninh dữ liệu. Đồng thời, nghiêm cấm lợi dụng AI để xâm phạm quyền, lợi ích hợp pháp, lừa dối, thao túng nhận thức hoặc gây tổn hại nghiêm trọng cho xã hội.

Quản lý bất động sản bằng mã định danh điện tử

Sở Xây dựng có trách nhiệm gắn mã định danh điện tử cho nhà ở thuộc các dự án phát triển trên địa bàn. Ảnh minh họa: Danh Lam/TTXVN

Ngày 31/12/2025, Chính phủ ban hành Nghị định số 357/2025/NĐ-CP về xây dựng và quản lý hệ thống thông tin, cơ sở dữ liệu về nhà ở và thị trường bất động sản, có hiệu lực từ 1/3/2026.

Theo khoản 5 Điều 3 của Nghị định, mã định danh điện tử sản phẩm bất động sản áp dụng đối với nhà ở và phần diện tích sàn trong công trình xây dựng. Mã này là chuỗi ký tự số và chữ, tối đa 40 ký tự, được cấp riêng cho từng căn hộ (chung cư, nhà ở riêng lẻ) hoặc bất động sản trong công trình và được quản lý trong hệ thống dữ liệu quốc gia.

Sở Xây dựng có trách nhiệm gắn mã định danh điện tử cho nhà ở thuộc các dự án phát triển trên địa bàn cùng thời điểm ban hành văn bản thông báo đủ điều kiện bán nhà ở hình thành trong tương lai.

Nghị định cũng quy định mã định danh điện tử đối với đơn vị quản lý vận hành nhà chung cư, chứng chỉ hành nghề môi giới bất động sản và cá nhân thụ hưởng chính sách hỗ trợ nhà ở.

Rút ngắn thủ tục lập văn phòng đại diện nước ngoài

Ngày 13/2/2026, Chính phủ ban hành Nghị định 62/2026/NĐ-CP sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định 06/2005/NĐ-CP về việc thành lập và hoạt động của Văn phòng đại diện các tổ chức hợp tác, nghiên cứu nước ngoài tại Việt

Nam. Nghị định có hiệu lực từ ngày 1/3/2026.

Nghị định bổ sung hình thức nộp hồ sơ trực tuyến xin cấp phép thành lập Văn phòng đại diện qua Cổng Dịch vụ công quốc gia, bên cạnh hình thức nộp trực tiếp hoặc qua dịch vụ bưu chính tới Bộ Ngoại giao. Trong vòng 1 ngày làm việc kể từ khi tiếp nhận, cơ quan có thẩm quyền phải kiểm tra tính đầy đủ, hợp lệ của hồ sơ và yêu cầu bổ sung nếu cần; đồng thời cấp giấy tiếp nhận và hẹn trả kết quả khi hồ sơ hợp lệ.

Thời gian giải quyết thủ tục được rút ngắn còn tối đa 14 ngày làm việc, thay vì 30 ngày như trước. Trường hợp từ chối cấp phép, Bộ Ngoại giao phải trả lời bằng văn bản, nêu rõ lý do.

Vi phạm hành chính trong hoạt động đường bộ bị phạt đến 150 triệu đồng

Nghị định số 336/2025/NĐ-CP của Chính phủ ban hành ngày 22/12/2025 về quy định xử phạt vi phạm hành chính trong hoạt động đường bộ có hiệu lực từ ngày 1/3/2026, quy định xử phạt vi phạm hành chính trong hoạt động đường bộ, với mức phạt tối đa đến 150 triệu đồng.

Nghị định xác định rõ hành vi vi phạm, hình thức xử phạt, biện pháp khắc phục hậu quả; thẩm quyền lập biên bản, xử phạt và tổ chức thi hành trong lĩnh vực giao thông đường bộ. Mức phạt tối đa đối với cá nhân là 75 triệu đồng, tổ chức là 150 triệu đồng.

Cụ thể, vi phạm về sử dụng đất dành cho kết cấu hạ tầng đường bộ bị phạt 500.000 đồng đến 20 triệu đồng; vi phạm quản lý, vận hành, bảo trì công trình dùng chung bị phạt 6 - 15 triệu đồng; thi công trong phạm vi bảo vệ hạ tầng bị phạt 1 - 20 triệu đồng; vi phạm quản lý, bảo vệ kết cấu hạ tầng bị phạt 100.000 đồng đến 5 triệu đồng.

Phạt đến 30 triệu đông vi phạm trong lĩnh vực lưu trữ

Nghị định số 31/2026/NĐ-CP của Chính phủ ban hành ngày 21/1/2026 về quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực lưu trữ, có hiệu lực từ ngày 8/3/2026, với mức phạt tiền tối đa đến 30 triệu đồng.

Các hành vi như truy cập, sao chép, chia sẻ trái phép tài liệu lưu trữ; cung cấp, chuyển giao, hủy, mua bán hoặc chiếm đoạt tài liệu; làm hỏng, làm mất tài liệu; sử dụng tài liệu để bịa đặt, bôi nhọ, xúc phạm danh dự, nhân phẩm… mà chưa đến mức truy cứu trách nhiệm hình sự sẽ bị phạt từ 20 đến 30 triệu đồng.

Quy định mới về tên tài khoản ngân hàng đối với hộ kinh doanh

Theo Thông tư 25/2026/TT-NHNN của Ngân hàng Nhà nước, từ 1/3/2026, đối với tài khoản thanh toán của tổ chức - bao gồm cả hộ kinh doanh thì tên tài khoản bắt buộc phải thể hiện tên của tổ chức theo giấy phép thành lập, quyết định thành lập, giấy chứng nhận đăng ký doanh nghiệp hoặc các giấy tờ hợp pháp khác chứng minh việc thành lập và hoạt động của tổ chức.

Theo đó, đối với hộ kinh doanh mở và sử dụng tài khoản thanh toán phục vụ hoạt động kinh doanh, tên tài khoản phải được thể hiện phù hợp với tên hộ kinh doanh ghi trên Giấy chứng nhận đăng ký hộ kinh doanh hoặc các hồ sơ pháp lý tương ứng theo quy định của pháp luật. Đối với tài khoản thanh toán của cá nhân, tên tài khoản phải được xác lập theo họ và tên của cá nhân đúng với thông tin thể hiện trên giấy tờ tùy thân hợp pháp được sử dụng khi thực hiện thủ tục mở tài khoản.

Siết an toàn ngân hàng số để giảm rủi ro gian lận

Ngân hàng Nhà nước đã bổ sung các yêu cầu kỹ thuật chặt chẽ hơn với dịch vụ Online Banking và Mobile Banking, theo tiêu chuẩn an toàn quốc tế. Đây là quy định mới theo Thông tư 77 do Ngân hàng Nhà nước ban hành có hiệu lực từ 1/3/2026.

Thông tư mới đặt ra hàng loạt yêu cầu kỹ thuật khắt khe hơn, tập trung vào bảo vệ tài sản khách hàng và ngăn chặn gian lận trên môi trường số. Một trong những nội dung đáng chú ý là việc nâng chuẩn phát hiện giả mạo sinh trắc học. Theo đó, các giải pháp xác thực sinh trắc học của ngân hàng phải đáp ứng tiêu chuẩn quốc tế ISO 30107 cấp độ 2, nhằm đối phó với các hình thức giả mạo ngày càng tinh vi; trong đó có việc sử dụng trí tuệ nhân tạo. Cùng với đó, các tổ chức tín dụng buộc phải quản lý chặt chẽ vòng đời ứng dụng Mobile Banking.

Theo TTXVN